

Výdavková diéta pre verejné financie: ako konsolidovať bez zvyšovania daní a odvodov

Tlačová správa

Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika (KI) predstavuje dokument *Výdavková diéta: ako konsolidovať bez zvyšovania daní a odvodov* ([v PDF k dispozícii na stiahnutie tu](#)), ktorý predstavuje alternatívu v podobe návrhov realizovateľných úspor a škrtovej verejných výdavkov v objeme 2,6 až 4 mld. eur ročne.

Vláda Roberta Fica a vládni ekonómovia živia ilúziu nutnosti vyšších daní a odvodov. Konsolidáciu verejných financií tak pripravujú z väčšej miery zvýšením daní a odvodov. KI upozorňuje, že ide o ekonomicky pomýlený a škodlivý smer, ktorý nie je nevyhnutné nasledovať. Vyššie dane a odvody by ľudí a ekonomiku na Slovensku vážne poškodili, neprinesli by riešenie problémov verejných financií a majú reálnu alternatívu.

Konsolidácia verejných financií dominantne zvýšením daňovo-odvodového by bola devastačná pre občanov, firmy a ekonomiku Slovenska, dlhodobo neúčinná k cieľu znižovania deficitu verejných financií a neriešila by ani podstatu problému verejných financií. Priniesla by napríklad nezamýšľané negatívne dôsledky v podobe nižšej prosperity a produktívnej zamestnanosti, obmedzenia úspor a investícií, zvýšenia cien, nižšej životnej úrovne a menších zdrojov pre budúce príjmy verejných rozpočtov (po čase prehľubujúce deficit verejných financií).

Alternatíva bez vyšších daní a sociálnych a zdravotných odvodov existuje. Predpokladá zamerať sa na riešenie podstaty (príčin) kumulovaných deficitov verejných financií: nadmerné a neustále rastúce verejné výdavky, značné aktíva a zásahy štátu. **Celá váha konsolidácie by v tomto duchu mala byť prenesená na škrty a koncepčné zmeny vo verejných výdavkoch a doplnená o zmeny v daňovom a odvodovom systéme bez zvyšovania daní a odvodov.**

Návrhy realizovateľných výdavkových úspor a škrtovej, ktoré predstavujeme, sú na úrovni 2,6 až 4 mld. eur, teda vo väčšom objeme, než „hľadá“ minister financií. Návrhy sú zoskupené do štyroch blokov:

- | 1 | Redukcia vlády, zníženie spotreby, administratívy a prevádzky verejnej správy (v objeme úspor odhadovanom v rozmedzí 1,4 až 2 mld. eur)
- | 2 | Odstaňovanie transferov do podnikateľskej sféry a iných vládnych podpôr hospodárstva (približne 430 až 710 mil. eur)
- | 3 | Redukovanie transferov, zníženie rozsahu a zvýšenie adresnosti v sociálnej a zdravotnej sfére (približne 500 až 615 mil. eur)
- | 4 | Odbúvanie transferov v iných oblastiach (235 až takmer 690 mil. eur).

Prezentované opatrenia v týchto blokoch sú príkladmi razantných, ale ekonomicky realizovateľných výdavkových úspor a škrtovej počas prvej fázy zmien (zrealizovanej v relatívne krátkom čase). Nezhľadujú kritérium politickej priechodnosti. **Ak by si vláda vybrala z nami predkladanej alternatívy len niektoré, politicky priechodnejšie výdavkové úspory, tak by mohla zabudnúť na zvyšovanie daní a odvodov a uskutočniť konsolidáciu verejných financií bez zvýšenia daňového a odvodového zaťaženia.**

Predložené návrhy zároveň KI prináša ako príklady úspor a škrtovej vo verejných výdavkoch, nie komplexný balík všetkých potrebných, možných a aj koncepčných zmien vo verejných financiách. Spolu s opatreniami *výdavkovej diéty* (uskutočnených v prvej fáze zmien) a za nimi (v ďalších fázach) by sa podľa KI mali rozbehnúť a realizovať koncepčné, razantnejšie a dlhodobo zamerané zmeny. Tie by boli súčasťou podstatného ústupu vlády z ekonomiky, odbúvania jej zasahovania do ekonomických aktivít a životov ľudí a prenesenia finančnej a inej zodpovednosti na jednotlivcov a ich rodiny.

Peter Gonda
riaditeľ a makroekonóm Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika

V Bratislave dňa 11. júna 2012.

Príloha: Výdavková diéta pre verejné financie

<i>Návrh zmien verejných výdavkov (v rámci prvej fázy presmerovania verejných financií)</i>		<i>Odhadované úspory v mil. eur</i>
1. Spotreba, administratíva a kapitálové výdavky verejnej správy (bez transferov)	1.1 Zníženie výdavkov na objem miezd a poistného v ústrednej správe	600 - 900
	1.2 Zníženie výdavkov na nákup tovarov a služieb v ústrednej správe	350 – 530
	1.3 Zlúčenie a racionalizácia rezortov a iných orgánov ústrednej správy	100 - 130
	1.4 Transformácia štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií	130 - 150
	1.5 Zavedenie municipálnych úradov ako prvého kroku na ceste ku komunálnej reforme	180 - 190
	1.6 Presun miestnej štátnej správy na samosprávy	50 - 60
	1.7 Zmeny smerom k flexibilnej a otvorenej službe vo verejnej správe	n
	1.8 Zmeny zákonov o Košiciach a Bratislave	n
	1.9 Úspory prevádzkových výdavkov po predaji majetku vo vlastníctve štátu	20 - 40
	1.10 Redukovanie kapitálových výdavkov racionalizáciou investičných projektov	n
2. Transfery do podnikateľ. sféry a hospodárstva	2.1 Neposkytovať podpory podnikania a hospodárstva (vrát. poľnohospodárstva) z verejných financií, okrem záväzkov zo vzťahu k EÚ	5 – 50 / n ¹
	2.2 Odbúra(va)nie dotácií štátnym podnikom a racionalizácia dnes dotovanej dopravy	350 - 500
	2.3 Neposkytovanie investičných stimulov	30 - 90
	2.4 Zrušenie dotačnej schémy na podporu organizácií destinačného manažmentu v cestovnom ruchu	6 - 10
	2.5 Neposkytovanie bonifikácie hypoték a štátnej podpory stavebného sporenia novým klientom	40 – 60
3. Transfery a iné výdavky v sociálnej a zdravotnej sfére	3.1 Nefinancovanie jednorazových nesystémových sociálnych dávok	45 - 50
	3.2 Neposkytovanie vianočného príspevku dôchodcom	65
	3.3 Negarantovanie z verejných zdrojov financovanie súvisiacich služieb so sociálnou a zdravotnou starostlivosťou	110 - 130
	3.4 Nefinancovanie univerzálneho prídavku na dieťa a pretransformovanie ho na adresný	210 - 270
	3.5 Adresnejšie poskytovanie podpory ťažko zdravotne postihnutým	20 - 30
	3.6 Zníženie výdavkov na rodičovský príspevok	50 - 70
	3.7 Zníženie rozsahu garantovanej sociálnej a zdravotnej starostlivosti	n
	3.8 Parametrické zmeny v 1. pilieri dôchodkového systému	n
4. Transfery v iných oblastiach	4.1 Neposkytovanie podpory cirkvám z verejných financií	37
	4.2 Neposkytovanie štátnych dotácií Matici Slovenskej a iným inštitúciám v kultúre	1,5 – 2 / n ²
	4.3 Neposkytovanie dotácií Úradu pre Slovákov v zahraničí	n
	4.4 Obmedziť podporu bývania zo štátneho rozpočtu	55
	4.5 Zrušenie dotačnej schémy na podporu regionálnych rozvojových agentúr a euroregiónov	1,5 - 3
	4.6 Odbúranie štátnej podpory športu dospelých	3 - 32
	4.7 Redukovanie verejných výdavkov na vysoké školstvo	47 - 470
	4.8 Nedotovanie verejno-právnych médií	90
Spolu	2596 - 4014	

Zdroj: MF SR, prepočty autorov

Poznámky: n – odhad zatiaľ nie je autormi spracovaný, n¹ – chýba zatiaľ odhad objemu transferov zo štátneho rozpočtu na poľnohospodárstvo, n² – chýba zatiaľ odhad objemu transferov do kultúry okrem transferov Matici Slovenskej.